

Mediacja w Ukrainie

Przegląd Ustawy „O mediacji”

(Stan na dzień 2 grudnia 2021 r.)

16 listopada 2021 r. Verkhovna Rada Ukrainy przyjęła Ustawę „O mediacji”.

Od 2 grudnia 2021 r. projekt ustawy czeka podpis Prezydenta.

Terminy

Mediacja to pozasądowa dobrowolna, poufna, strukturyzowana procedura, w której strony, z pomocą mediatora (mediatorów), starają się zapobiec lub rozwiązać konflikt (spór) w drodze negocjacji.

Mediator to specjalnie przeszkolona neutralna, niezależna, bezstronna osoba prowadząca mediację.

Organizacja zapewniająca mediację jest osobą prawną, która świadczy usługi mediacji i prowadzi rejestr mediatorów.

Umowa o mediację jest pisemną umową między stronami stosunku prawnego dotyczącą sposobu rozwiązywania konfliktów (sporów), które powstały lub mogą powstać między nimi w drodze mediacji. Umowa o mediację może być zawarta w formie klauzuli o mediacji w umowie lub w formie odrębnej umowy.

Porozumienie w sprawie wyników mediacji to porozumienie ustalające wynik porozumienia stron w trakcie mediacji, które może mieć między nimi formę ustną lub pisemną, z uwzględnieniem wymogów prawa.

(Art. 1 Ustawy)

Zakres prawa

Ustawa ma zastosowanie w:

stosunkach cywilnych,
rodzinnych,
pracowniczych,
gospodarczych,
administracyjnych,

a także w sprawach o wykroczenia administracyjne oraz w postępowaniu karnym o pojednanie pokrzywdzonego z podejrzanym (oskarżonym).

(Art. 3 Ustawy)

Zakres prawa

Mediacja może być prowadzona:

- przed sądem, sądem polubownym, międzynarodowym arbitrażem handlowym
- w trakcie postępowania przygotowawczego, postępowania sądowego, postępowania arbitrażowego, postępowania arbitrażowego,
- w trakcie: wykonania orzeczenia sądu, sąd polubowny międzynarodowego arbitrażu handlowego.

Mediacja nie wpływa na przedawnienie.

(Art. 3 Ustawy)

Wymagania stawiane mediatorowi

- Podstawowe szkolenie mediatora (ukraiński lub zagraniczny)
- Brak karalności
- Uzdolniony cywilnie

Strony mediacji mogą postawić mediatorom dodatkowe wymagania.

Stowarzyszenia mediatorów i podmioty prowadzące mediację mogą stawiać mediatorom dodatkowe wymagania, które umieszczają w swoich rejestrach.

(Art. 9 Ustawy)

Szkolenie mediatora

Szkolenie podstawowe mediatorów:

- nie mniej niż 90 godzin i obejmuje szkolenie teoretyczne (nie mniej niż 45 godzin)
- praktyka umiejętności praktycznych (nie mniej niż 45 godzin)

Mediatorzy są szkoleni przez organizacje edukacyjne.

Szkolenie mediatorów może dodatkowo obejmować szkolenie specjalistyczne.

Po przeszkoleniu mediator otrzymuje zaświadczenie.

(Art. 10 Ustawy)

Normy etyki zawodowej mediatora

Stowarzyszenia mediatorów opracowują własne kodeksy etyki zawodowej dla mediatorów lub uznają i dołączają do istniejących kodeksów etyki zawodowej dla mediatorów, które muszą być zgodne z przepisami tej ustawy.

Jeżeli umowy międzynarodowe Ukrainy przewidują inne zasady niż określone w niniejszej Ustawie, stosuje się zasady umów międzynarodowych Ukrainy.

(Art. 13 Ustawy)

Rejestr mediatorów

Stowarzyszenia mediatorów i organizacja zapewniająca mediację tworzą i prowadzą rejestry.

Rejestr zawiera informacje:

- nazwisko i imię mediatora;
- edukacja;
- język postępowania mediacyjnego;
- liczbę godzin szkolenia podstawowego mediatora, ze wskazaniem organizacji, która przeprowadziła szkolenie;
- specjalizacja mediatora ze wskazaniem liczby godzin szkolenia;
- informację o podniesieniu poziomu zawodowego mediatora.

(Art. 13 Ustawy)

Odpowiedzialność mediatora

- **Cywilna** (w przypadku naruszenia obowiązków wynikających z umowy o mediację)
- **Administracyjna** (w przypadkach przewidzianych prawem)
- **Karna** (w przypadkach przewidzianych prawem)

W przypadku nieprzestrzegania norm etyki zawodowej mediator ponosi odpowiedzialność określoną w statucie lub regulaminie stowarzyszenia mediatorów, którego jest członkiem.

(Art. 15 Ustawy)

Prowadzenie mediacji

Mediację prowadzi mediator (mediatorzy) zgodnie z wymogami prawa, umowy o mediację, zasad prowadzenia mediacji oraz norm etyki zawodowej mediatora.

Przed mediacją mediator:

- poznaje możliwości mediacji,
- organizuje spotkania,
- gromadzi i wymienia informacje, dokumenty potrzebny do podjęcia decyzji przez strony konfliktu.

(Art. 16 Ustawy)

Podstawy zakończenia mediacji

- Porozumienie w sprawie wyników mediacji;
- wygaśnięcie okresu mediacji i/lub umowy o mediację;
- odmowę strony lub stron od mediacji lub mediatora (mediatorów) od mediacji;
- uznanie strony mediacji lub mediatora (mediatorów) za osobę ubezwłasnowolnioną lub o ograniczonej zdolności do czynności prawnych;
- śmierć strony mediacji lub likwidacja osoby prawnej będącej stroną mediacji;
- w innych przypadkach zgodnie z umową o mediację i regulaminem mediacji.

(Art. 17 Ustawy)

Prawa stron mediacji

Prawa stron do mediacji:

- wybrać mediatora, który będzie prowadził mediacji, a także odmówić jego usług i wybrać innego mediatora
- zaangażować w mediację innych uczestników
- odmówić udziału w mediacji w dowolnym momencie
- w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy opartej na wynikach mediacji, zwrócić się do sądu, sądu polubownego, międzynarodowego arbitrażu handlowego w sposób przewidziany prawem.

(Art. 18 Ustawy)

Obowiązki stron mediacji

Obowiązki stron mediacji:

- przestrzegać wymagań Ustawy
- umowa o mediację
- zasady mediacji
- wykonać umowę na podstawie wyników
- wykonywać inne obowiązki określone przepisami prawa.

(Art. 19 Ustawy)

Istotne warunki umowy o mediację

- informacje na temat stron, mediatora (mediatorów) oraz podmiotu prowadzącego mediację (jeśli istnieje)
 - warunki, miejsce, tryb i podstawy zakończenia mediacji
 - język (języki) mediacji
 - przedmiot konfliktu (spór)
 - prawa i obowiązki uczestników mediacji
 - warunki płatności i zwrotu wydatków w związku z przygotowaniem i przeprowadzeniem mediacji
 - warunki poufności informacji
 - odpowiedzialność za naruszenie warunków umowy o mediację
- (Art. 20 Ustawy)*

Umowa o wyniki mediacji

Umowa może być zawarta ustnie lub pisemnie.

Istotne warunki:

- data i miejsce zawarcia umowy
- informacje o stronach i ich przedstawicielach
- informacje o mediatorach, organizacji zapewniająca mediację (jeśli występują)
- szczegóły umowy o mediację i/lub zasady mediacji
- decyzje stron, sposoby i warunki ich realizacji, a także
- konsekwencje ich niewykonania lub nienależytego wykonania

W umowie strony mogą wyjść poza przedmiot konfliktu (sporu) określony w umowie o mediację.

(Art. 21 Ustawy)

Mediacja w sporach pracowniczych

Spory pracownicze pomiędzy pracownikiem a właścicielem lub upoważnionym przez niego organem podlegają rozstrzygnięciu w mediacji.

Umowa o mediację oraz umowa o wyniki mediacji w sporach pracowniczych zawierane są wyłącznie w formie pisemnej.

W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w wyniku mediacji, stronom mediacji przysługuje prawo zwrócenia się do sądu lub komisji ds. sporów pracowniczych u przedsiębiorców.

(Art.222-1 Kodeks pracy Ukrainy)

Mediacja i sąd

- Strony mogą pojednać się na każdym etapie postępowania.
- Wynik porozumienia stron może zostać sformalizowany w drodze polubownego porozumienia.
- Zabronione jest stawanie się pełnomocnikiem w takiej samej sytuacji, jeśli był mediatorem
- 60% wniesionej opłaty sądowej podlega zwrotowi w przypadku uzgodnienia wyników mediacji

(Zmiany w art. 46 i art. 130 Kodeksu postępowania handlowego)

Jeśli złożono pozew

- 60% wniesionej opłaty sądowej podlega zwrotowi w przypadku uzgodnienia wyników mediacji
- Jeżeli strony zdecydują się na pozasądowe rozstrzygnięcie sprawy, sędzia może odroczyć rozprawę
- Jeżeli strony chcą skorzystać z mediacji, mogą wystąpić do sądu o zawieszenie postępowania
- Sąd może zawiesić postępowanie mediacyjne na maksymalnie 90 dni
- Prawnik nie może być mediatorem, jeśli reprezentuje stronę

(Zmiany w art. 46, art. 59 i art. 130 Kodeksu postępowania gospodarczego; Sztuka. 49, art. 61 i art. 142 Kodeksu postępowania cywilnego; Sztuka. 58, art. 122, art. 181 Kodeksu postępowania administracyjnego)

Mediacja i notariusz

- Notariusze mogą prowadzić mediacje.
- Szkolenie mediatorów prowadzi Izba Notarialna Ukrainy.
- Rejestr takich notariuszy prowadzi Izba Notarialna Ukrainy.

(Art. 16 Ustawa Ukrainy „O notariuszach”)

Mediacja I sąd polubowny

Przed rozpoznaniem sprawy arbiter musi dowiedzieć się od stron o możliwości zakończenia sprawy w drodze mediacji.

(Art. 33 Ustawy Ukrainy „O sądach polubownych”, Art. 30 Ustawy Ukrainy „O międzynarodowym arbitrażu handlowym”)

Praca socjalna

Pracownicy socjalni podczas pracy z rodzinami, dziećmi i młodzieżą mają prawo do oferowania mediacji w rozwiązywaniu sporów

(Art. 13 Ustawa Ukrainy „O pracy socjalnej z rodzinami, dziećmi i młodzieżą”)

Osobliwości

Wejście w życie

Ustawa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu.

Mediator

Mediatorami są również osoby, które zostały przeszkolone w zakresie podstawowych umiejętności mediacyjnych przez co najmniej 48 godzin przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

(Pkt 1 i 2, Przepisy końcowe i przejściowe ustawy „O mediacji”)

Dziękuję za uwagę!

E-mail: info@adibezsudu.com

www.adibezsudu.com

ADI|BEZSUDU

E-mail: kontakt@mediatorzy-polscy.eu

www.mediatorzy-polscy.eu